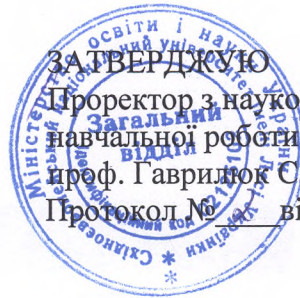

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра філософії та релігієзнавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол № _____ від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни
Сучасна релігійна філософія
підготовки магістра
спеціальності 033 Філософія,
освітньої програми «Філософія, суспільна аналітика»
спеціальності 031 Релігієзнавство,
освітньої програми «Релігієзнавство, міжконфесійні відносини»

Луцьк - 2018

Програма навчальної дисципліни «Сучасна релігійна філософія» підготовки магістра, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 033 Філософія, освітньої програми «Філософія, суспільна аналітика»; спеціальності 031 Релігієзнавство, освітньої програми «Релігієзнавство, міжконфесійні відносини»

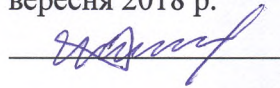
Розробник: Кондратик Л. Й., доктор філософських наук, професор кафедри філософії та релігієзнавства

Рецензент: Возняк С. С., доцент, кандидат філософських наук, доцент кафедри культурології та хореографічного мистецтва,

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри філософії та релігієзнавства

протокол № 3 від 26 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри:

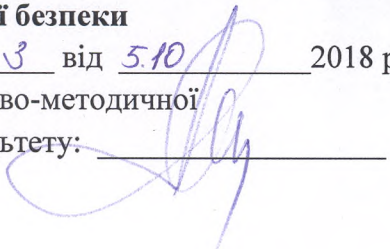

Борейко Ю. Г.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки

протокол № 3 від 5.10 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету:

Шваб А. Г.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Галузь знань – 03 «Гуманітарні науки»	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 150 / 5	Спеціальність – 031 Релігієзнавство, «Релігієзнавство, міжконфесійні відносини» 033 Філософія, «Філософія, суспільна аналітика»	Рік навчання - 6 Семестр - 11 Лекції – 20 год. Семінарські – 22 год. Самостійна робота – 100 год. Консультації - 8 год.
ІНДЗ: немає	Освітній ступінь – магістр	Форми контролю: 11- семестр - залік

2. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сучасна релігійна філософія» - особливості вивчення дисципліни. Історичне становлення та основні принципи релігійної філософії; орієнтації та переорієнтації релігійної філософії; форми та типи сучасної релігійної філософії; релігійна філософія та релігійний світогляд; філософія та теологія: історія взаємозв'язку; співвідношення Бога та світу в релігійній філософії: онтологія та метафізика; особливості релігійно-філософської гносеології та антропології; конфесійна та позаконфесійна релігійна філософія; зв'язок релігійної філософії із спорідненими навчальними дисциплінами.

Позаконфесійна релігійна філософія. Виникнення екзистенціалізму; філософія екзистенціалізму, її зв'язок з релігією; релігія у філософії М.Хайдегера, К.Ясперса, В.Франка та ін.; особливості релігійного екзистенціалізму; місце релігійного екзистенціалізму в контексті історико-філософського дискурсу; можливості філософії екзистенціалізму в осягненні релігійних феноменів.

Надконфесійна синкретична релігійна філософія: сутність та її складові окультизм як містико-філософське вчення про існування прихованої за матеріальними процесами і явищами вищої реальності; релігійно-містичні вчення: теософія, антропософія і Агні-йога; роль синкретичних релігійно-філософських вчень у виникненні релігійних рухів.

Філософія Буддизму: особливості Східної філософської традиції; етико-практична спрямованість філософії Буддизму; вчення про природу речей; шляхи пізнання всього сутнього; Сітхартха Гаутама; основи буддійського філософського вчення. Особливості філософії вайбхашика (Сангабхадри, Яшомітри та ін.) та йога чари (Майтрен, Асанта, Дігнаті, Дхармакіті).

Філософія дзен-буддизму. Особливості буддійської антропології. Буддійська філософія у персоналіях. Вітчизняна буддологія. Тенденції та перспективи сучасної буддійської філософії.

Православна філософія. Джерела православної філософії. Церковні православні братства та їх роль в становленні і поширенні православної традиції. Погляди вчених Києво-Могилянської академії «Академічна філософія» ХІХ ст. та її основні школи. Роль релігії в контексті академічної філософії. Київська духовна академія: П.Юркевич, Е.Гогоцький та ін. Освітні центри - осередки релігійного мислення в Україні. Московська духовна академія: Ф.Голубинський, В. Кудрявцев–Платонов. Петербурзька духовна

академія: М.Каринський, В.Карпов. Загальні риси російського релігійного мислення; проблеми етики. Головні напрямки російської філософії ХІХ ст.; протистояння слов'янофільства і західництва – суть російської релігійно-філософської традиції. Філософія Всеєдності В.С.Соловйова. Метафізика Всеєдності В.С.Соловйова - оновлення ортодоксального християнства; співвідношення розуму і віри; вчення про Абсолют; концепція «Боголюдства»: виправдання добра; вчення про людство як «єдине ціле»; про сенс життя і призначення людини. Основні риси та принципи православної філософії: традиціоналізм та завдання оновлення; сучасна православна філософія та її соціальні інституції. Російська релігійна філософія ХХ століття: М.Бердяєв і Л.Шестов.

Католицька філософія. Особливості Августиніанства. Філософія Ф.Аквінського. Неотомізм – офіційна доктрина Католицької церкви. Онтологія, гносеологія та антропологія неотомізму. Основні напрямки неотомізму: традиціоналістський: В.Каспер, Й.Ратцінгер; Г.Урс фон Бальтазар - Лувенська школа: Д.Мерсь'є, Ф.ван Стейєнберген, де Вульф; екзистенційний неотомізм: Ж.Марітен, Е.Жильсон, Ю.Бохенський Ф.Коплстон, Ю.Клубертанц, С.Свежавський; трансцендентальний неотомізм: - Пуллахська школа: Е.Корет, К.Ранер, Де Фрід, Зіверд Оверхаге. Неотомізм і духовна ситуація двадцятого століття: опозиція до ірраціоналістичних тенденцій у філософії; тяжіння до універсалізму і цілісності; здатність інтегрувати різні елементи інших традицій; відкритість філософії до надприродного; спрямованість на засвоєння елементів філософських напрямків ХХ століття: екзистенціалізму, неопозитивізму, герменевтики; особливості неотомістської філософії; співвідношення теології, філософії і науки; знання і мудрість; несуперечлива єдність даних віри і розуму; ототожнення буття і Бога; Одкровення і «природне світло» розсудку; вчення про аналогію буття; космологічні доведення буття Бога; єдність душі і тіла в людині.

Філософія Жака Марітена: концепція інтегрального гуманізму; «Буття-без-Ніщо»; шостий доказ існування Бога; екзистенційний досвід мислення людини і безсмертя людських думок; мудрість богословська і мудрість метафізична; критика новочасної філософії - свавілля у сферах думки і відчуття; гуманізм антропоцентричний і геоцентричний; неотомістська теологія мистецтва; педагогіка Ж.Марітена.

«Методичний реалізм» Етьєна Жильсона: відродження впливу вчення Томи Аквінського; гармонізація розуму і віри; божественне буття як чистий акт існування; філософські заблудження як наслідок абсолютизації відносних уявлень про світ і людину; звинувачення кантівського критицизму за підміну примату буття приматом пізнання; критика саєнтичного поклоніння науці; значення релігійно-моральних цінностей. Неотомізм після II Ватиканського Собору. Другий Ватиканський собор і курс на «aggiornamento» (осучаснення). Механізм опосередкування в процесі пізнання. Асиміляція методологічного інструментарію й категоріального апарату кантіанства, феноменології і екзистенційної герменевтики як основна риса неотомізму 2-ї половини ХХ століття: Корет, Ранер, де Фріз. Творчість людини. Діалог церкви і суспільства.

Сучасна католицька теологія: тенденція – спрямованість на відтворення першооснов християнського віровчення; характеристики: екуменічний характер, плюралізм течій, багатоплановість проблем; основні напрями сучасної католицької філософії; оновлення соціального вчення католицизму; тенденції та риси католицької філософії; пошуки прогресивних шляхів розвитку; традиціоналізм і модернізм; шляхи і форми оновлення католицької філософії.

Неотомізм після II Ватиканського Собору: асиміляція методологічного інструментарію й категоріального апарату кантіанства, феноменології і екзистенційної герменевтики – характерна риса неотомізму другої половини ХХ століття: Е.Корет, К.Ранер; творча активність людини; церква і суспільство.

Католицька філософія у ХХ столітті: неотомізм і «неакадемічні» напрямки; нові реалії соціокультурного і духовного життя; криза релігійності; недосконалість світу і

недосконалість церкви; поняття про церкву. Романо Гвардіні: прагнення до соборності з іншими, «вростання» в просте і ціле. релігійне життя - зв'язок живої душі з живим Богом. Вчення про Трійцю. Сходження Святого Духу від Бога-Отця і Бога-Сина. Церква як містичне тіло Христове. Філософська есеїстика Г.К.Честертон: апологія християнства. Навернення до католицизму. Унікальність і непорівнянність церкви. Іван Павло II (Кароль Войтила) і Бенедикт XVI (Йозеф Рацингер). Церква в часи перемін і викликів. Реагування на явища секуляризації.

Тейярдизм, його особливості. Вчення П'єра Тейяра де Шардена: впливи А.Бергсона; зосередженість на ідеї еволюційності, як палеонтолога-дослідника; синтез наукових даних та релігійного досвіду; людина - еволюція космічного цілого; панпсихізм; поняття «тангенціальної» та «радіальної» енергії. «Радіальна» енергія - природня форма божественної благодаті; «Закон складності свідомості»; «Точка Омега» як регулятор і фінальна мета процесу еволюції; ототожнення космогенезу і христоргенезу; етапи еволюції: «переджиття», «життя», «думки» і «наджиття»; ноосфера; єднання душ людей після в поза історичному, космічному бутті Ісуса Христа; «град земний» і «град Божий»; прямування до стану «великої Монади»; ідея єднання науки та містики.

Протестантська філософія. Джерела філософії протестантизму; концепція Мартіна Лютера; ліберальна теологія Ф.Шлейєрмахера, Е.Трельча; особливості, характерні риси та основні положення філософії протестантизму.

Головні тенденції та особливості «діалектичної теології» К.Барта, Е. Брунера, П.Тілліха, Р.Нібура; «теології секулярного християнства» Х.Кокса, Т.Альтіцера; «деміфологізованого християнства» Р.Бульмана; «теології надії» Ю.Мольмана; особливості богословських принципів Сьорена К'еркегора. Тлумачення Карлом Бартом послання ап. Павла до римлян. «Römerbrief» як маніфест діалектичної теології. Критика ліберального протестантизму за психологізацію релігії. Поняття «кризи»; божественне і людське, релігія і віра, розпад новочасних гуманістичних установок; трансцендентність Бога; еволюція поглядів К. Барта і головних представників діалектичної теології Е. Брунера, Р. Бульмана, П. Тілліха; співвідношення діалектичної теології і релігійного екзистенціалізму; шляхи і перспективи зміни і розвитку протестантської філософії

Мусульманська філософія. Морально-етичний та правовий аспект ісламу. Теоретичні основи ісламу. Арабський і неарабський етнокультурний компонент і розвиток мусульманської богословсько-правової і релігійно-філософської думки. Ранні раціоналістичні і містичні тенденції.

Іслам і середньовічна арабська філософія. Співвідношення теоретичного і «народного ісламу». Суфізм і раціоналістична філософія. Інтелектуалізація суфізму. Іслам і мусульманський світ сьогодні. Модернізація мусульманської філософії і проблема адаптації традиційних ісламських інститутів до нових історичних умов. Вакхабіти, Мухаммаб Абдо, Мухаммед Ікбал, Джамал ад- Дін аль –Афгані. Політизація ісламу. Проблема ісламського фундаменталізму. Ідеї «ісламської держави», «шаріатського правління». Діяльність ісламських релігійно-політичних і суспільних організацій. Мусульманська філософія в умовах глобалізації. Цивілізаційні перспективи розвитку мусульманської філософії.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Основними завданнями вивчення дисципліни «Сучасна релігійна філософія» є: навчити студентів аналізувати релігійні та філософські погляди і концепції, спонукати їх до самостійної роботи з джерелами, оволодіти філософським способом мислення. Студент має оперувати поняттями, обґрунтовувати нові думки, критикувати хибні судження, розкривати зв'язки між явищами, виявляти і аналізувати суперечності.

Відповідно до вимог освітньо-професійної програми студенти повинні знати: основний зміст усіх розділів дисципліни «Сучасна релігійна філософія», її напрямки,

основні твори сучасних авторів та коментарі до них; вміти: зіставляти протилежні філософські погляди і концепції, а також виробити самостійний стиль мислення, формувати власну позицію, застосовувати здобуті знання, аналізуючи сучасні проблеми та історичні тенденції.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек.	Практ.	Лаб.	Конс.	Сам. роб.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Форми сучасної релігійної філософії							
Тема 1. Предмет та завдання курсу «Сучасна релігійна філософія»	8	2	2			4	
Тема 2. Форми та типи сучасної релігійної філософії	24	2	4			18	
Тема 3. Позаконфесійна релігійна філософія	28	4	4		2	18	
Разом за змістовим модулем 1	60	8	10		2	40	
Змістовий модуль 2. Напрями конфесійної релігійної філософії							
Тема 4. Філософія Буддизму	16	2	2		2	10	
Тема 5. Православна філософія	18	2	2		2	12	
Тема 6. Філософія католицизму	18	2	4			12	
Тема 7. Протестантська філософія	20	4	2			14	
Тема 8. Мусульманська філософія	18	2	2		2	12	
Разом за змістовим модулем 2	90	12	12		6	60	
Всього:	150	20	22		8	100	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№	Тема	Кількість годин
1.	<i>Предмет дисципліни «Сучасна релігійна філософія»</i> 1. Знайти в науковій, довідковій та навчальній літературі не менше п'яти прикладів визначень предмета релігійної філософії. Виписати визначення та проаналізувати їх змістовне наповнення. Вказати, які суттєві відмінності між вказаними визначеннями. Що є предметом дисципліни «Сучасна релігійна філософія»? 2. Назвіть основні етапи становлення релігійної філософії. 3. Як можлива релігійна філософія? 4. Назвіть основні точки зору на визначення предметного поля релігійної	10

	філософії? Ваша точка зору на означену проблем Відповідь аргументуйте. 5. Назвіть основні методи та принципи релігійної філософії. 6. В чому полягає взаємозв'язок релігії та філософії? 7. Чому проблема співвідношення віри та розуму є провідною в російській релігійній філософії?	
2	Позаконфесійна релігійна філософія 1. Виникнення екзистенціалізму. Філософія екзистенціалізму, її зв'язок з релігією. Релігія у філософії М.Хайдегера, К.Ясперса, В.Франка та ін. 2. Особливості релігійного екзистенціалізму. Місце релігійного екзистенціалізму в контексті історико-філософського дискурсу. 3. Перспективні можливості філософії екзистенціалізму в досягненні релігійних феноменів. 4. Надконфесійна синкретична релігійна філософія: сутність та її складові. 5. Окультизм як містико-філософське вчення про існування прихованої за матеріальними процесами і явищами вищої реальності. 6. Релігійно-містичні вчення: теософія, антропософія і Агні-йога. 7. Роль синкретичних релігійно-філософських вчень у виникненні релігійних рухів. 8. Назвіть основні форми та напрями релігійної філософії. 9. Що є спільного і відмінного між конфесійною та позаконфесійною релігійною філософією? 10. В чому полягає сутність релігійного синкретизму? 11. Назвіть особливості синкретичної релігійної філософії. 12. Яким чином синкретична релігійна філософія формує нові релігійні рухи? 13. Яка Ваша думка щодо перспектив розвитку синкретичної релігійної філософії?	30
3	Філософія Буддизму 1. Східна філософська традиція як джерело буддійської філософії. 2. Етико-практична спрямованість буддійської філософії. 3. Вчення про природу речей і шляхи пізнання. Проповіді Сітхартхи Гаутами – певна парадигма буддійського філософського вчення. 4. Особливості філософії вайбхашика (Сангабхадри, Яшомітри та ін.) та йога чари (Майтрен, Асанта, Дігнаті, Дхармакіті). 5. Назвіть основні напрями релігійної філософії 6. В чому полягає сутність буддійської філософії? 7. Що є спільного та відмінного між філософськими буддистськими школами? 8. Проведіть паралелі між психоаналізом та дзен-буддизмом. 9. Назвіть перспективні можливості буддійської філософії. 10. В чому полягає морально-етичний характер буддійської філософії? 11. Скласти таблицю основних напрямів буддійської філософії за розділами: - назва напрямку буддійської філософії; - час виникнення; - основні представники; - сутність вчення; - внесок буддійської філософії у процес розгортання сучасної релігійної філософії.	10
4	Православна філософія	12

	1. Джерела православної філософії. 2. «Академічна філософія» XIX ст. та її основні школи: Київська духовна академія (П.Юркевич, П.Ліницький, Е.Гогоцький та ін.), Московська духовна академія (Ф.Голубинський, В. Кудрявцев–Платонов), Петербурзька духовна академія (М.Каринський, В.Карпов). Роль релігії в контексті академічної філософії. Освітні центри як осередки релігійного філософування в Україні. 3. Метафізика Всеєдності та її роль в оновленні ортодоксального християнства. Проблема співвідношення розуму і віри. 4. Російська релігійна філософія про сенс життя і призначення людини. 5. Філософія нової релігійної свідомості, її особливості. Значення і роль російської релігійної філософії в ідеології сучасного православ'я. 6. Основні риси православної філософії. Традиціоналізм та спроба оновлення. 7. Принципи православної філософії. 8. Сучасна православна філософія у персоналіях та її інституціоналізаційний рівень. 9. Які етапи розвитку сучасної християнської філософії? 10. В чому полягає сутність православної філософії? 11. В чому полягає «православність» російської релігійної філософії? 12. Яким чином вирішується антропологічне питання в православній філософії? 13. Назвіть основні напрями містико-аскетичної традиції православ'я. 14. Чи має майбутнє православна філософія? Відповідь обґрунтуйте. 15. Як розглядається проблема духовності в православній філософії?	
5	Католицька філософія 1. Августиніанство, його особливості. 2. Філософія Ф.Аквінського та її подальші трансформації. 3. Тейярдизм, його особливості. 4. Неотомізм – офіційна доктрина католицької Церкви. Онтологія, гносеологія та антропологія неотомізму. 5. Основні напрями неотомізму: <i>традиціоналістський</i>: В.Каспер, Й.Ратцінгер; Г.Урс фон Бальтазар - Лувенська школа: Д.Мерсь'є, Ф. ван Стейенберген, де Вульф; <i>екзистенціальний неотомізм</i>: Ж.Марітен, Е.Жильсон, Ю.Бохенський Ф.Коплстон, Ю.Клубертанц, С.Свежавський, Сертінльянш; <i>трансцендентальний неотомізм</i>: - Пуллахська школа: Емеріх Корет, Карл Ранер, Де Фрід, Зіверд Оверхаге. 6. Сучасна католицька теологія. Тенденція – спрямованість на відтворення першооснов християнського віровчення. Характеристики: екуменічний характер, плюралізм течій, багатоплановість проблем. 7. Основні напрями сучасної католицької філософії. Пошуки прогресивних шляхів розвитку. Традиціоналізм і модернізм. Шляхи і форми оновлення католицької філософії.	12

6	Протестантська філософія 1. Передумови та витоки протестантської філософії. 2. Філософська концепція М. Лютера. 3. Ліберальна теологія (Ф. Шлейермахер, Е. Трельч та ін.). 4. Особливості протестантської філософії, її риси та принципи. 5. «Діалектична теологія» (К. Барт, Е. Брунер, П. Тілліх, Р. Нібур та ін.), її риси та основні тенденції. 6. «Теологія секулярного християнства» (Х.Кокс, Т.Альтіцер), її вихідні положення та особливості. 7. «Деміфологізоване християнство» Р. Бультмана. 8. «Теологія надії» (Ю. Мольтман). 9. Протестантська філософія у соціокультурній перспективі. 10. Які джерела протестантської філософії? 11. Які особливості протестанської філософії? 12. Назвіть основні напрями протестантської теології. 13. В чому полягає сутність сучасного протестантського модернізму? 14. Назвіть перспективні можливості протестантської філософії.	14
7	Мусульманська філософія 1. Морально-етичний та правовий аспект ісламу. 2. Теоретичні основи ісламу. 3. Арабський і неарабський етнокультурний компонент і розвиток мусульманської богословсько-правової і релігійно-філософської думки. Ранні раціоналістичні і містичні тенденції. 4. Іслам і середньовічна арабська філософія. Співвідношення теоретичного і «народного ісламу». 5. Суфізм і раціоналістична філософія. Інтелектуалізація суфізму. 6. Іслам і мусульманський світ сьогодні. Модернізація мусульманської філософії і проблема адаптації традиційних ісламських інститутів до нових історичних умов. Вакхабіти, Мухаммаб Абдо, Мухаммед Ікбал, Джамал ад- Дін аль –Афгані. 7. Політизація ісламу. Проблема ісламського фундаменталізму. Ідеї «ісламської держави», «шаріатського правління». 8. Діяльність ісламських релігійно-політичних і суспільних організацій. 9. Мусульманська філософія в умовах глобалізації. Цивілізаційні перспективи розвитку мусульманської філософії.	12
Всього:		100

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий контроль знань відбувається у вигляді усного іспиту

складається з 2-х змістовних модулів і не передбачає виконання індивідуального завдання.

Оцінювання за формами контролю:

Поточний контроль(мах = 40 балів)	Модульний контроль (мах = 60 балів)	
Модуль 1	Модуль 2	

Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2			МКР 1	МКР 2	Всього
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	30	30	100
3	7	7	4	4	7	4	4			

Виконання модульних робіт відбувається в письмовій формі і передбачає, що студент:

- аналізує теоретичні питання і дає вичерпні відповіді на них;
- логічно і послідовно викладає матеріал;
- обґрунтовує філософські напрями і концепції та пов'язує їх із сьогоденням.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C	Задовільно	
67 -74	D		
60 - 66	E	Незадовільно	Не зараховано (з можливістю повторного складання)
1 – 59	Fx		

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Блаватская Е.П. Тайная доктрина: Синтез науки, религии и философии. В 2 т. — СПб., 1991–1992;
2. Гайденко В., Смирнов Г. О предмете религиозной философии //Общественные науки и современность.- 1996. - №1. – С.85 – 96.
3. Добреньков В.И. Современный протестанский теологический модернизм.- М.,1980.
4. Иванова И.И. Религиозная философия. – Бишкек, 2001
5. Корбен Анри. История исламской философии. М.: Прогресс-Традиция, 2010. — 360 с.
6. Кузмицкас Б. Философские концепции католического модернизма. – Вильнюс, 1982.
7. Лимэн Оливер. Введение в классическую исламскую философию. Пер. с англ. М., 2007.-280 с.
8. Мак- Грат А. Введение в христианское богословие.- Одесса, 1998.
9. Надурак В. Релігійна філософія Навч.пос.Івано-Франківськ, вид. Прикарпатського нац. ун-ту ім. В.Стефаника,2011. -135 с.
10. Основные направления религиозной философии //Основы религиоведения.-М., 1994. – Раз.Ш.
11. Римский В.П., Климова С.М. Статус религиозной философии: обзор дискуссии//Религиоведение. – 2007.- №4.- С.157 – 169.

12. Торчинов Е. А. Введение в буддологию: курс лекций .- СПб: Санкт-Петербургское философское общество, 2000 г. — 304 с.
13. Трефилов В. А. Надконфессиональная синкретическая религиозная философия//Основы религиоведения: Учеб., М.: Высш. шк., 2005, Глава XVII . с. 364-381. Иванов А. В., Фотиева И. В., Шишин М. Ю.
14. Человек восходящий: философский и научный синтез «Живой Этики»: [монография] — Барнаул: Алтайский дом печати, 2012. — 512 с.
15. Чертков А.Б. Православная философия и современность.- Рига, 1989.
Додаткова література
16. Булгаков С.Н. Свет невечерний: Созерцания и умозрения. М., 1994.
17. Стрелкова А. Ю. Принципы дзен-буддизму у філософії
18. Антонов К.М. Религиозный опыт, творчество и догмат в русской мысли начала XX века // Религиоведение. -2007. - №3. – С.128- 142.
19. Антропов В.В. Проблемы этики в американской теологии «смерти Бога» //Религиоведение. -2004. - №4. - С.76 -90.
20. Бернюкевич Т.В. Компаративистские идеи в системе необуддизма Б. Дандарона // Религиоведение.- 2008. -№1. – С.98-106.
21. Быстров А.А. Идейное противостояние христианскому пацифизму в религиозно
22. Догматическое богословие. М., 1991,
23. Доучена : автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. філо-
24. Красотин Е.П. Взгляды архиепископа Иннокентия (Борисова) на соотношение философия и религии с позиций «теистического рационализма» // Религиоведение. - 2007. - №3. – С.142 -148.
25. Левит И.В. Об отношении современного православия к эволюционной теории //Религиоведение. – 2005. - №3. – С.152 -157.
26. Лосский В.Н. Очерк мистического богословия восточной церкви.-М. : Изд-во Духовной литературы, 2001. - 304 с.
27. Мальбахова И. Х. Биоэтические проблемы в контексте «Живой Этики» Н. К. Рериха // Науч. пробл. гуманитар. исслед. 2008. № 9. С. 98-103.
28. Овсиенко Ф.Г. Сфера изысканий религиоведения и теологии и специфика постижения ими рассматриваемых объектов // Религиоведение. – 2004. – №2. – С.116-130.
29. Потапчук В.И. Религиозность как основа общественного единства (социально-философские идеи С.Л.Франка) // Религиоведение. -2007.- №1. –С.133- 141.
30. Простяков С.С. Идея провиденциализма в протестантской диалектической теологии //- Религиоведение.- 2009.- №3. – С.107- 114.
31. Силантьева М.В. Экзистенциальная диалектика Н.А.Бердяева в соотношении философии, религии и культуры //Религиоведение. -2005. -№1.-С.80-88.
32. Синнетт А. П. Эзотерический буддизм / А. П. Синнетт. -М. : Изд-во Духовной литературы, 2001. - 304 с.
33. Флоренский П.А. Догматизм и догматика //Сочинения в 4-х т. – Т.1. –М., 1994.
34. Фромм Э., Судзуки Д., Р. де Мартино. Дзен- буддизм и психоанализ. – М.:
35. Издательство «Весь мир», 1997. – 270с.
36. Хоружий С. С. Диптих безмолвия. Аскетическое учение о человеке в богословском и философском освещении. (Написан в 1978.) — М., Центр психологии и психотерапии, 1991.- 136 с.
37. Хоружий С. С. Опыты из русской духовной традиции. — М.: Изд-во Парад, 2005. - 448 с.
38. Хоружий С. С. Очерки синергической антропологии. — М.: Институт философии, теологии и истории св. Фомы, 2005. - 408 с.

39. Хоружий С. С. После перерыва. Пути русской философии. — СПб.: Алетейя, 1994.
40. Хоружий С. С. Синергия. Проблемы аскетики и мистики Православия. — М., 1995.
41. Хоружий С. С. Философия и аскеза. — Нью-Йорк, 1999.
42. Щипкова Т.Н. Секуляризация как проблемное поле христианской теологии XX века // Религиоведение. — 2004. — №2. — С.80- 92.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Антропологічна проблема в неотомізмі (Е.Корет, К.Ранер).
2. В.Гайденко, В.Смирнов «Про предмет релігійної філософії».
3. В.Римський, С.Климова «Статус релігійної філософії: огляд дискусії».
4. Витоки православної філософії XX ст.- XXIст.
5. Д.Судзукі «Лекції по дзен-буддизму».
6. Деміфологізація християнського вчення в працях Р.Бультмана.
7. Діалектична філософія К.Барта.
8. Екзистенціалізм і релігійна філософія.
9. Загальні риси католицької філософії.
10. Загальні риси православної філософії.
11. І.Зізіулас «Буття та інакшість».
12. І.Зізіулас «Буття як спілкування».
13. І.Шевців «Християнська Україна».
14. Ідеї гуманізму в вітчизняній православній філософії.
15. Конфесійна та неконфесійна релігійна філософія, їх особливості.
16. Криза традиційної релігійної філософії та спроби її оновлення.
17. М.Бердяєв про нову релігійну свідомість.
18. Основні ідеї „ліберальної теології”.
19. Основні принципи релігійної філософії.
20. Основні тенденції неотомізму.
21. Основні філософсько-релігійні ідеї в працях представників української діаспори.
22. Особливості оновлення ортодоксального християнства.
23. Особливості релігійно-філософської гносеології.
24. Особливості соціальної доктрини католицизму.
25. Особливості сучасної буддійської філософії.
26. Сучасна мусульманська філософія.
27. П.Тілліх «Динаміка віри».
28. Проблема Бога в протестантській філософії.
29. Проблема сенсу життя в російській релігійній філософії.
30. Проблема співвідношення філософії і теології.
31. Протестантська філософія XX-XXI ст.
32. Протестантська філософія: основні тенденції.
33. Релігійна та секулярна форми екзистенціалізму.
34. Релігійна філософія XX -XXI ст.: традиціоналізм і спроба оновлення.
35. С.Ярмусь «Досвід віри українця».
36. Сакралізація та секуляризація в католицькій філософії.
37. Соціальна філософія католицизму в пошуках прогресивних шляхів розвитку.
38. Співвідношення філософії релігії і релігійної філософії.
39. Сутність релігійно-філософської онтології.
40. Сучасна релігійна свідомість, її риси.
41. Сучасний етап розвитку християнської філософії, її принципи, тенденції, риси.
42. Тейяр де Шарден П. «Феномен людини».
43. Теологія як одна із форм прояву релігійної свідомості.
44. Феномен людини в християнському еволюціонізмі П.Тейяра де Шардена.
45. Філософський смисл ідеї богошукання.

46. Х.Яннарас «Віра Церкви».
47. Христологія К.Барта.
48. Мольтман Ю. «Теологія надії».
49. Морально-етичний та правовий аспект ісламу.
50. Теоретичні основи ісламу.
51. Арабський і неарабський етнокультурний компонент і розвиток мусульманської богословсько-правової і релігійно-філософської думки. Ранні раціоналістичні і містичні тенденції.
52. Іслам і середньовічна арабська філософія. Співвідношення теоретичного і «народного ісламу».
53. Суфізм і раціоналістична філософія. Інтелектуалізація суфізму.
54. Іслам і мусульманський світ сьогодні. Модернізація мусульманської філософії.
55. Вакхабіти, Мухаммаб Абдо, Мухаммед Ікбал, Джамал ад- Дін аль –Афгані.
56. Політизація ісламу. Проблема ісламського фундаменталізму.
57. Ідеї «ісламської держави», «шаріатського правління».
58. Діяльність ісламських релігійно-політичних і суспільних організацій.
59. Мусульманська філософія в умовах глобалізації.
60. Цивілізаційні перспективи розвитку мусульманської філософії.